

اهداف و رسالت‌های گروه آموزشی اتاق عمل

گروه آموزشی اتاق عمل

گروه آموزشی اتاق عمل شهرکرد از سال ۱۳۸۳ شروع به پذیرش دانشجو در مقطع کاردانی نموده و پس از آن در سال ۱۳۸۷ در رشته کارشناسی پیوسته اتاق عمل دانشجو پذیرفت. دانشکده پرستاری بروجن از تاریخ ۸۸/۴/۲۵ نیز اقدام به پذیرش دانشجوی اتاق عمل در مقطع کارشناسی نموده است.

تاریخچه رشته تکنولوژی اتاق عمل

در سراسر دنیا برنامه اتاق عمل به دو صورت ارائه می‌شود: در حالت اول دانش‌آموختگان رشته‌ی کارشناسی پرستاری (پس از کسب مدرک لیسانس) در یک دوره ۲-۱ ساله برای ورود به اتاق عمل آموزش می‌بینند. در حالت دوم دانشجویان در مقطع کاردانی یا معادل آن آموزش‌های عمومی دوره اتاق عمل را می‌گذرانند و برای ایفای نقش به‌عنوان فرد سیار و اسکراب آماده می‌شوند و سپس در صورت تمایل در یک دوره‌ی ۲/۵-۱/۵ ساله برای ایفای نقش به‌عنوان کمک اول جراح آماده می‌شوند. به‌عنوان مثال با نگاهی به انجمن پرستاران دانشگاه کارولینسکا مشخص می‌شود که پرستاران پس از طی دوره کارشناسی و اخذ پروانه کار به‌صورت RN، می‌توانند با گذراندن یک دوره دانشگاهی مصوب به مدت ۴۵ هفته (تقریباً یک سال) مدرک تحصیلی اتاق عمل دریافت نموده و به‌عنوان یک فرد باتجربه در اتاق عمل مشغول به کار گردند؛ و یا در کالج پرستاران اتاق عمل استرالیا، پرستاران پس از دوره کارشناسی و اخذ پروانه کار به‌صورت RN می‌توانند طی یک دوره دانشگاهی مصوب با گذراندن ۲۷ موضوع درسی به‌صورت پرستار متخصص قبل، حین و بعد از عمل در نقش‌های پرستار بیهوشی، پرستار سیار، پرستار ثبت، پرستار تجهیزات، کمک جراح، پرستار ریکاوری و بعد از عمل و پرستار بررسی و شناخت و آموزش به بیمار قبل از عمل فعالیت کنند.

نظری بر استانداردهای مراقبت از بیماران در انجمن پرستاران اتاق عمل آمریکا نیز نشان می‌دهد که دانشجویان دوره‌های تکنسین اتاق عمل می‌توانند تا دوره‌های تخصصی بالاتر ادامه تحصیل دهند. با ذکر این نکته که افراد هر دوره‌ای شرح وظایف خاص خود را دارند و نقش افرادی که دوره تخصصی را طی کرده‌اند با تکنسین اتاق عمل تفاوت دارد. با نگاهی به استانداردهای انجمن تکنولوژیست‌های جراحی (AST) نیز مشاهده می‌شود که افراد شاغل در اتاق عمل دارای مدارک متفاوتی می‌باشند به‌عنوان مثال تکنولوژیست‌های جراحی برای ایفای نقش اسکراب در سه سطح ۳-۲-۱ آموزش می‌بینند. در سطح اول فرد در عمل‌های عمومی وارد می‌شود در سطح دوم می‌تواند در عمل‌های تخصصی‌تر ایفای نقش نماید و در سطح سوم فرد در حوزه‌ی مدیریت نیز وارد می‌گردد.

رشته اتاق عمل در ایران در مقطع کاردانی بین سال‌های ۱۳۶۶ تا ۱۳۸۶ و در مقطع کارشناسی پیوسته و ناپیوسته از سال ۱۳۸۷ در دانشکده‌های مختلف سطح کشور راه‌اندازی گردید. این رشته در دانشکده‌های پیراپزشکی و یا پرستاری به دانشجویان ارائه می‌گردد. در این دانشکده‌ها گروه آموزشی اتاق عمل متولی اداره دانشجویان در رشته تکنولوژی اتاق عمل می‌باشد. این گروه مسئول ارائه دروس مرتبط با اتاق عمل به دانشجویان مقطع کارشناسی پیوسته و ناپیوسته تکنولوژی اتاق عمل، کارشناسی پرستاری و کارشناسی مامایی می‌باشد.

ضرورت وجود حرفه و ارتقاء حرفه‌ای

امروزه بیش از پیش نقش پرسنل جراحی آموزش دیده در سیستم بهداشتی-درمانی مشخص شده است. تکنولوژیست‌های اتاق عمل عضو مهمی از تیم بهداشتی بوده که در تماس نزدیک با جراحان، متخصصان بیهوشی و پرستاران در راستای تأمین مراقبتی مطلوب برای بیماران فعالیت می‌کنند. عملکرد انسانی و شایسته حرفه‌های مراقبتی، دانش و مهارت وسیعی می‌طلبد و از آنجاکه سنگ زیر بنایی رشد و توسعه یک حرفه، آموزش آن حرفه می‌باشد، پرسنل اتاق عمل نیز مانند سایر اعضای سیستم بهداشتی درمانی نیازمند اجرای استانداردهای آموزشی می‌باشند

پیشرفت‌های تکنیکی مانند تکنولوژی فیبرهای نوری و یا لیزر موجب ایجاد تکنیک‌های جراحی جدیدی می‌شود و اتاق عمل‌های آینده برای تطابق با کامپیوترها، لیزرها، فیبرهای نوری، الکترونیک و ربات‌ها به منظور انجام مراقبت‌های روتین بیمار آماده می‌شوند. لذا تغییرات وسیع و چشمگیر موجود در تکنیک‌های جراحی نیازمند هم‌سطح شدن تکنولوژیست‌های جراحی با نقش‌ها و وظایف جدید بوده و برنامه آموزشی کنونی برای برآوردن نیازهای پرسنل اتاق عمل در آینده کافی نخواهد بود؛ بنابراین تکنولوژیست‌های اتاق عمل باید برای این چالش‌های در حال پیشرفت و تغییر آماده شوند. در حال حاضر دانش‌آموختگان مقطع کاردانی از فرصت و موقعیت مناسب برای کسب دانش لازم به‌ویژه در اعمال جراحی تخصصی برخوردار نمی‌باشند و تنها با ادامه تحصیل در دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد امکان دستیابی به بخشی دیگر از مهارت‌ها و دانشی که مورد نظر است را پیدا خواهند نمود.

فلسفه گروه آموزشی اتاق عمل

دوره کارشناسی پیوسته تکنولوژی اتاق عمل با توجه به این فلسفه تدوین شده که بیمار به‌عنوان یک انسان دارای ابعاد جسمی، روانی، عاطفی و ... قادر است به‌طور مستقل روش درمانی مورد نظر خود را انتخاب کند، بنابراین دانش‌آموختگان قادر خواهند بود با تأکید بر عدالت اجتماعی و برابری انسان‌ها و با توجه به ارزش‌های حاکم بر جامعه اسلامی، اصول اخلاقی و اعتقادی، حرمت بیمار را به‌عنوان یک انسان ویژه که دارای خصوصیات جسمی، روانی و عاطفی خاص خود می‌باشد در سرتاسر طول عمل جراحی از ابتدای پذیرش تا ترخیص از اتاق عمل حفظ کنند و با جلب اعتماد بیمار به‌عنوان یک حامی، ارتباط انسانی مناسب با بیمار برقرار کنند چراکه کاستن از سطح اضطراب بیمار قبل از جراحی و رفع نیازهای همه‌جانبه او، کلید پیشگیری از بسیاری از عوارض ناشی از دریافت بیهوشی و مشکلات بعد از عمل می‌باشد. از ارزش‌های دیگر، تلاش بهینه در استفاده و نگهداری از تجهیزات مورد استفاده، رعایت اخلاق حرفه‌ای و اجتناب اکید از تبعیض در ارائه خدمات به اقشار گوناگون است. گروه آموزشی اتاق عمل دانشکده پرستاری و مامایی شهرکرد نیز در همین راستا گام برمی‌دارد.

رسالت آموزشی (ماموریت) گروه آموزشی اتاق عمل

رسالت آموزشی گروه اتاق عمل شامل، تعلیم و تربیت پرسنلی متعهد و متخصص در حیطه بهداشت، درمان، آموزش (هیئت علمی) و مدیریت خدمات بهداشتی و تقویت نگرش و انگیزش دانشجویان در جهت ارائه خدمات با کیفیت مطلوب به مددجویان همراه با شناخت نیازهای بهداشتی-درمانی بیماران نیازمند اقدامات جراحی و مراقبت‌های عمل، بازنگری مداوم برنامه‌های آموزشی تکنولوژی اتاق عمل در کلیه مقاطع تحصیلی در این راستا و نیز بازخورد مناسب جهت بهینه‌سازی سیستم آموزشی کشور، ارتقاء و بهبود کیفیت آموزش و ارزشیابی دانشجویان، توجه ویژه به توسعه توانمندی‌های اعضای هیئت علمی گروه اتاق عمل متناسب با تحولات علمی رشته و استانداردهای ملی و جهانی، ارتقاء ارتباطات بین‌رشته‌ای در جهت توانمندسازی دانش‌آموختگان و آموزش دانشجویان سایر رشته‌های علوم پزشکی و حتی غیر علوم پزشکی می‌باشد.

رسالت بالینی (مأموریت) گروه آموزشی اتاق عمل

از رسالت‌های گروه اتاق عمل در حوزه بالینی تعلیم و تربیت پرسنلی ماهر، متعهد، توانمند، خلاق و مسئولیت‌پذیر به‌منظور ارتقاء سطح سلامت جامعه در جهت تأمین نیازهای جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی بیماران نیازمند اقدامات جراحی انتخابی، تشخیصی، اورژانسی و ترمیمی و ... است به‌نحوی که دانش‌آموختگان این رشته بتوانند در بیمارستان‌ها و سایر مراکز مرتبط فعالیت‌های مؤثر و کارآمد را در بالاترین سطح استانداردهای حرفه‌ای ارائه کرده و رضایتمندی مراجعین و مددجویان را تأمین نمایند.

رسالت پژوهشی (مأموریت) گروه آموزشی اتاق عمل

رسالت پژوهشی گروه اتاق عمل شامل توسعه و گسترش فرهنگ پژوهش در بین دانشجویان به‌منظور گسترش مرزهای دانش در حوزه ارتقاء سلامتی و پیشگیری از بروز بیماری‌ها و همچنین انجام مراقبت‌ها پرستاری جامع‌نگر با دید بیمار محور جهت کلیه بیماران مراجعه‌کننده به سیستم بهداشت و درمان جهت اقدامات جراحی می‌باشد. علاوه بر این با توجه به بروز بیماری‌های نوپدید اهمیت بررسی علل بروز و شیوع این بیماری‌ها و تأثیر آن در روند ارائه خدمات درمانی و ارتقا دانش و نگرش در مورد این قبیل اختلالات در اولویت‌های پژوهشی این گروه می‌باشد. کلیه اطلاعات مربوط به این ابعاد از طریق انجام تحقیقات مبتنی بر شواهد و نیز تدارک فرصت‌هایی جهت ایجاد و توسعه روح مشارکت جمعی در انجام فعالیت‌های پژوهشی درون‌گروهی و بین‌گروهی می‌باشد.

دورنما (پیش‌انداز) گروه آموزشی اتاق عمل

انتظار می‌رود دانش‌آموختگانی در گروه تربیت شوند که تا ۱۰ سال آینده همگام با پیشرفت سریع تکنیک‌های جراحی و انجام اعمال جراحی رباتیک و کم‌تهاجم طبق استانداردهای انجمن جهانی تکنولوژیست‌های جراحی آموزش‌دیده باشند و جایگاه خود را در عرصه‌های مختلف جراحی مشخص و تثبیت نمایند.

اهداف کلی گروه آموزشی اتاق عمل

- توانمندسازی کمی و کیفی اعضا هیئت‌علمی آموزشی، پژوهشی و بالینی بر اساس وظایف هفتگانه
- ارتقا سطح آموزش و ارزشیابی فراگیران در دروس نظری، عملی و بالینی با استفاده از متدهای متعدد آموزش و ارزشیابی
- ارتقا کمی و کیفی منابع و زیرساخت‌های لازم جهت آموزش، پژوهش و ارتقا علمی گروه
- ارتقا کمی و کیفی پژوهش مرتبط با گروه هدف این رشته و اولویت‌های پژوهشی از سوی وزارت بهداشت آموزش و درمان کشور
- ارتقا کمی و کیفی روابط بین‌الملل با هدف گسترش رشته و افزایش پذیرش دانشجویان خارجی و درآمدزایی مالی
- بازنگری دروس متناسب با استانداردها و مطالب روز علمی و نیازهای آموزشی جامعه و فراگیران و ارسال بازخورد به سیستم آموزشی دانشگاه و وزارت مطبوع

اولویت‌های پژوهشی گروه آموزشی اتاق عمل

- آسیب‌شناسی فعالیت‌های آموزشی (یاددهی و یادگیری) اساتید و دانشجویان

- راهکارهای ارتقا آموزش و به ویژه آموزش مجازی در رشته اتاق عمل
- بررسی چالش های (مراقبت از بیمار، نگهداری از وسایل، اخلاقی، ایمنی بیمار، حقوق بیمار، حریم بیمار، ایمنی شغلی، مشکلات روحی-روانی پرسنل و) در اتاق عمل و راهکارهای رفع آن
- عوامل مؤثر در آموزش، انگیزش و رضایت‌مندی اساتید و دانشجویان
- بررسی فاصله بالین و تئوری
- راهکارهای ارتقاء توانمندی اعضای هیئت‌علمی دانشکده